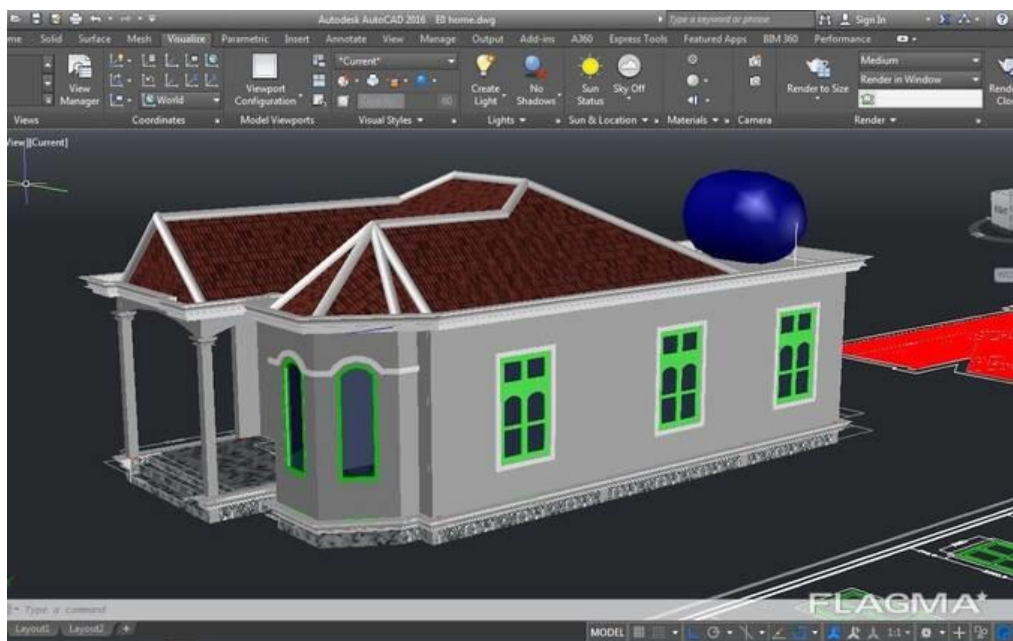

5.2. Chiziq turlari va shrift (yozuv)ni chizmada qo'llash.

Chizma uchun kerak bo'ladigin chiziq turlari Linetype buyrug'i bilan yoki Format menyusidagi Tipi liniy... bo'limi orqali ochiladigan muloqat oynadan tanlanadi. Bu muloqat oynadi faqat bir xil chiziq turi mavjud. Boshqa chiziq turlarini tanlash uchun muloqat oynasining Zagruzit tugmasi bosiladi va barcha chiziqlar ro'yxatining oynasi chaqirilib, u yerdan ketma-ket chizmada ishlatiladigan bir necha chiziq turi o'rnatiladi. O'rnatilgan chiziq turlaridan chizmada foydalanish imkoni bo'ladi.

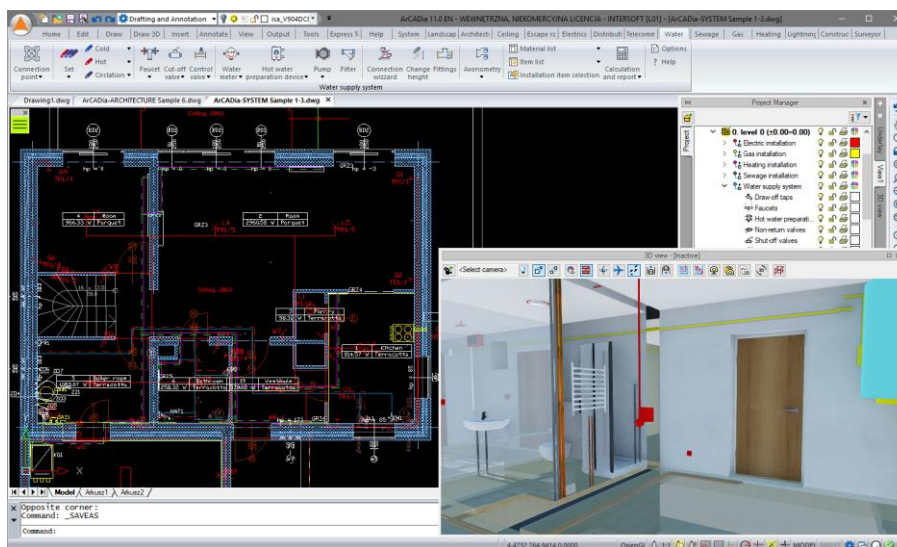

5.1-Rasm. Dastur ko'rinishi.

Tanlangan shtrix chiziqlar turi chizma masshtabiga to'g'ri kelmasa, shtrix chiziqlar uzun yoki qisqa bo'lib ko'rinadi, hatto to'g'ri chiziq bo'lib ko'rinadi. Unda chiziqlar masshtabini o'zgartirish kerak. Chiziq uchun masshtab koeffitsiyenti Global n y masshtab yoki Tekushiy masshtab bo'limidan tanlanadi (5.2-rasm). Global n y masshtab - barcha chiziqlarga ta'sir etadi, Tekushiy masshtab - yangi chizilayotgan chiziqqa turiga tegishli bo'ladi. Umumiy masshtab har ikkala masshtab koeffitsiyentlarining ko'paytmasiga teng.

O'rnatilgan chiziq turini jihozlar panelidagi «tipi liniy» tugmasini bosib olishimiz mumkin. Xuddi shu yerdan Drugoy bo'limidan yana chiziq tanlash uchun oynani chaqirib olishimiz ham mumkin.

Chiziq yo'g'onligini tanlash. Chizmada chiziqlarga turlicha yo'g'onlik tanlashga to'g'ri keladi. Chiziq yo'g'onliklari Format menyusining Vesa liniy bo'limidan chaqiriladigan Parametr vesa liniy muloqat oynasidan o'rnatiladi. Bu oynani AutoCAD oynasining holat qatoridagi VES tugmasiga «sichqoncha»ning o'ng tugmasi orqali ham chaqirib olish mumkin. Odatda chiziq yo'g'onligi Posloyu, ya'ni chizilayotgan qat uchun o'rnatiladi va uning yo'g'onligi Poumolchaniyu bo'limida tanlanadi.

5.2-Rasm. chiziq yo'g'onligini ko'rish

Jihozlar panelidagi Ves liniy tugmasidan ham chiziq yo'g'onligini tanlash mumkin. Tanlangan chiziq yo'g'onligi belgilangan ob'ktlar uchun taalluqli bo'ladi. Agar birorta ob'yekt belgilanmagan bo'lsa keyingi chizilayotgan elementlar tanlangan yo'g'onlik bilan chiziladi.

Chiziq yo'g'onligi ekranda ko'rinishi uchun holat qatoridagi VES tugmasi bosilgan bo'lishi kerak.

Chiziq yo'g'onligi ekranda ko'rinmas holatida turgan bo'lsada, qog'ozga chop etganda o'z yo'g'onliklari bilan chop etiladi. Chiziq yo'g'onligini qog'oz masshtabiga bog'liq bo'lmagan holda o'z yo'g'onligi bilan chop etish yoki qog'oz masshtabini hisobga olib ham chop etish imkoni bor. Bu parametr chop etish paytida tanlanadi.

Tekst(matn) uchun AutoCADning vektorli shriftlardan yoki Windows tizimidagi bor standart shriftlardan foydalanish mumkin. Vektorli shriftlarning

tipi *.shx ko'rinishida bo'ladi (10-rasmga qarang). Vektorli shriftlarga yo'g'onlik xuddi chiziqqa qo'llangandek qo'llaniladi. Windows shriftlari uchun chiziq yo'g'onligini tanlab bo'lmaydi.

Tekst bir qatorli Odnostrochniy yoki ko'p qatorli Mnogostrochniy bo'lishi mumkin.

Tekst kiritish va kiritilgan tekstni tahrirlash uchun jihozlar panelidagi tugmalardan foydalaniladi. Quyida tekstni kiritish va tahrirlash uchun ishlatiladigan tugmalarning ayrimlari keltirilgan:

Bir qatorli tekst yozish uchun chizmada boshlang'ich nuqta sichqoncha yordamida ko'rsatiladi, so'ngra shrift balandligi va yo'nalish qiyaligi navbatma-navbat kiritiladi. So'ngra tekst matni yoziladi. Yangi qatorga Enter bilan o'tiladi. Enter ketma-ket bosilsa, tekst yozish tugatiladi.

Ko'p qatorli tekst joylanishi uchun to'rtburchak soha qarama-qarshi ikki nuqtasi orqali ko'rsatiladi. Ekranda tekst kiritish uchun muloqat oynasi paydo bo'ladi. Bu muloqat oynasida oldindan yaratilgan tekst stillaridan foydalanish; shrift turini va balandligini tanlash; tekstga rang berish; tekstni to'rburchak sohaning chap, o'ng yuqori, past, o'rtasiga joylash; qatorlar orasi intervalini o'zgartirish; qiya yozish; harflar oralig'i masofalarini va enini o'zgartirish; simvollar kiritish va boshqa imkoniyatlari mavjud. Bu o'zgartirishlar tekstning belgilangan qismiga ta'sir etadi. Tekstni biror fayldan import qilib olish ham mumkin. Muloqot oynaning lineykasi yordamida abzas chegaralarini va tekst yozilgan to'rtburchak sohaning o'lchamini o'zgartiriladi. Undan tashqari tekst sohasiga rang berish, chizmadagi fon ustiga yozish va bu fonning tekstga nisbatan ko'rinish darachasini foizlarda tanlash mumkin. Buyruqlarni muloqat oynasidagi tugmachalar (piktogrammalar) yordamida yoki tekst yozilayotgan sohaga «sichqoncha»ning o'ng tugmasini bosib chaqirilayotgan menyudan bajarish mumkin.

Chizmada ko'p qo'llaniladigan ayrim belgilar quyidagicha tanlanadi: \emptyset - diametr belgisi %s orqali, $^{\circ}$ - gradus belgisi %d orqali va \pm - plyus-minus belgisi %p orqali yoziladi (bu yerda s, d, p harflari lotin tilida yozilishi kerak).

Format menyusining Tekstov e stil ... bo'limi orqali yangi stillar (namuna) yaratish yoki yaratilgan stillarni o'zgartirish uchun muloqat oynasi chaqiriladi. Odatda Standartn y stili o'rnatilgan bo'ladi. Yaratilayotgan stillarga nom berib saqlab qo'yiladi. Keyinchalik teks yozish va tahrirlash paytida bu stillardan foydalanish imkoni paydo bo'ladi. Bundan tashqari stilga biror o'zgartirish kiritilsa, chizmada shu stil bilan yozilgan barcha tekst o'z-o'zidan mos ravishda o'zgaradi.